

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobkyně: **H. S.**, zastoupené Mgr. Štěpánem Rybářem, advokátem se sídlem Klimentská 1246/1, Praha 1, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad**, se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) J. M., II) M. N., III) L. M., IV) městys L. p. B.**, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2018, č. j. SPU 024322/2018, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2019, č. j. 55 A 39/2018 – 45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému a osobám zúčastněným na řízení I), II), III) a IV) se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Státní pozemkový úřad, Krajský pozemkový úřad pro Středočeský a hlavní město Praha (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 1. 8. 2017 podle § 11 odst. 4 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemkových úpravách“) schválil návrh komplexních pozemkových úprav v k. ú. L. p. B., se kterým souhlasili všichni vlastníci dotčených pozemků (vlastníci 85, 554 % výměry řešených pozemků výslovně a

vlastníci 12, 916 % výměry řešených pozemku „mlčky“) až na žalobkyni. Odvolání žalobkyně žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

[2] Žalobkyně proti zamítavému rozhodnutí žalovaného podala správní žalobu, ve které zejména namítala, že správní orgány nerespektovaly její nesouhlas s jakýmkoliv úpravami pozemků, které po generaci obhospodařovala její rodina. Svůj nesouhlas žalobkyně deklarovala s ohledem na vysoký věk a zdravotní problémy, pro které by nemohla být „dostatečně pružná“ v rámci jednání o pozemkových úpravách. Pro výše uvedené na rozdíl od ostatních účastníků řízení neměla možnost vyjednávat o návrzích úprav. Dále nesouhlasila s nepřihlédnutím k námitkám podaným na počátku roku 2017 pro jejich domnělou opožděnost. V posledním žalobním bodu žalobkyně uvádí, že došlo ke snížení výměry jejího nejlukrativnějšího pozemku cca o 1/3 výměry.

[3] Krajský soud neshledal žalobu důvodnou a zamítl ji.

[4] Po zevrubné rekapitulaci průběhu správního řízení připomenul teoretická východiska platná pro pozemkové úpravy. Zejména zdůraznil, že pokud jsou v řízení o změně pozemkových úprav dodrženy zákonné požadavky, musí každý dotčený vlastník nově nastolený stav akceptovat.

[5] Žalobkyně vyslovila nesouhlas s prvním návrhem komplexních pozemkových úprav. V průběhu řízení byla vůči dalším návrhům, ač tyto prokazatelně obdržela, zcela pasivní, s čímž je spojena fikce souhlasu, o čemž byla dopředu poučena. I kdyby byl nesouhlas žalobkyně nesouhlasem absolutním, se všemi budoucími návrhy pozemkových úprav, nemá její nesouhlas za následek bez dalšího to, že by pozemky nesouhlasícího vlastníka nemohly být pozemkovými úpravami dotčeny.

[6] K námitce znevýhodnění žalobkyně pro její pokročilý věk a zdravotní stav soud připomněl, že se správním orgánem I. stupně mohla komunikovat písemně či si zvolit zmocněnce, jak to učinila pro závěrečné jednání o návrhu komplexních pozemkových úprav.

[7] K pozdě uplatněným námitkám žalovaný v souladu s § 11 odst. 1 zákona o pozemkových úpravách správně nepřihlédl. Nadto žalovaný vyhověl požadavku žalobkyně na zachování pozemků p. č. X a p. č. X, které zůstaly v prakticky původní podobě. Výraznější změny doznal toliko pozemek p. č. X.

[8] Obecnou námitku o nedůvodnosti pozemkových úprav a zvýhodnění ostatních vlastníků na úkor žalobkyně posoudil krajský soud jako zcela nekonkrétní.

[9] Krajský soud uzavřel, že správní orgán I. stupně navrhl vlastníkům pozemky, které původním pozemkům přiměřeně odpovídaly výměrou, cenou, vzdáleností i druhem. V případě žalobkyně se dokonce nové parcely v podstatné části překrývají s původními parcelami. Výjimkou je toliko jedna parcela. Ke schválení komplexních pozemkových úprav došlo za podmínek stanovených zákonem.

II. Důvody kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[10] Žalobkyně (stěžovatelka) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s“), a navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[11] Stěžovatelka rekapituluje, že správní orgán nerespektoval požadavek stěžovatelky, která na počátku řešení komplexních úprav nesouhlasila s jakýmkoliv změnami jí (spolu)vlastněných pozemků. Stěžovatelka také zpracovatele návrhu informovala o tom, že s ohledem na svůj věk a zdravotní stav se nebude moci aktivně účastnit projednávání pozemkových úprav. Právě s ohledem na svůj věk a zdravotní stav neměla stejnou možnost vyjednávat o jednotlivých návrzích komplexních pozemkových úprav. Správní orgán nevzal v potaz všechny námitky stěžovatelky, když projevil snahu řešit pouze pozemek parcelní č. X, ač jednoznačně deklarovala, že nesouhlasí se všemi úpravami. Některé výměny pozemků byly zcela bezdůvodné; ona sama v jejich důsledku ztratila třetinu kvalitní orné půdy.

[12] Na základě podaných námitek správní orgány stěžovatelce odebraly téměř 7.000 m² kvalitní orné půdy z nejlukrativnějšího pozemku původní parcelní č. X (navrátili ji pozemek původní par. č. X a odebrali pozemek nového par. č. X), s čímž nesouhlasila.

[13] Námitky týkající se ostatních pozemků správní orgán přešel účelovým konstatováním, že *„požadavky na změny nového uspořádání byly tak rozsáhlé, že vzhledem k absenci státní půdy nebylo možno nesouhlasícímu vlastníkově zcela vyhovět.“* Správní orgán nezohlednil všechny stěžovatelčiny námitky a jeho rozhodnutí tak trpí vadou nezákonnosti. Tvrzení krajského soudu o opožděnosti podaných námitek je ryze účelové a neodpovídá spisovému materiálu, neboť z podání stěžovatelky ze dne 5. 12. 2016 jednoznačně vyplývá, že vyslovila nesouhlas se všemi navrhovanými změnami týkajícími se jejích pozemků.

[14] Správní orgán také nepřihlédl k tomu, že jí v rámci komplexních pozemkových úprav bylo odebráno 1,5 ha kvalitní orné půdy, která byla nahrazena stráněmi a močály.

[15] Pro výše uvedené stěžovatelka považuje rozhodnutí správního orgánu a krajského soudu za nezákonné a navrhuje je zrušit a věc vrátit správnímu orgánu k dalšímu řízení.

[16] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že dle jeho názoru bylo dodrženo kritérium přiměřenosti a došlo k naplnění cílů pozemkových úprav. Na LV X došlo k následujícím změnám pozemků: pokles výměry o 0,03 % (z 1,1585 ha na 1.582 ha), pokles ceny o 0,99 % (z 389.470 Kč na 385.630 Kč) a snížení vzdálenosti o 0,67 % (z 1.345 m na 1.336 m od kostela). Na LV X došlo k těmto změnám pozemků: pokles výměry o 1,69 % (z 10,9987 ha na 10,8131 ha), nárůst ceny o 3,21 % (z 357.220 Kč na 368.700 Kč) a zvýšení vzdálenosti o 5,14 % (ze 740 m na 778 m). Žalovaný považuje rozsudek krajského soudu za zákonný a navrhuje zamítnout kasační stížnost.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[17] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná.

[18] Kasační stížnost není důvodná.

[19] K otázce schválení komplexních pozemkových úprav se vytvořila konstantní judikatura, podle níž „z vlastního procesu schvalování návrhu pozemkových úprav plyne, že podle § 9 odst. 4 zákona o pozemkových úpravách (nyní § 11 odst. 4) je rozhodující souhlas s navrženými pozemkovými úpravami vlastníky, kteří představují dvě třetiny výměry půdy dotčené pozemkovými úpravami (nyní 60 % výměry půdy pozemků pojatých do pozemkové úpravy). Právní úprava předpokládá, že je téměř nemožné docílit plného souhlasu všech vlastníků. V tomto případě však nezbyvá vlastníkům v menšině, než provedení pozemkových úprav respektovat. A to jednak proto, že souhlas dali vlastníci představující požadovanou většinu výměry zahrnutých pozemků, ale také s ohledem na veřejný zájem na provedení pozemkových úprav; především však i proto, že by podle požadavků přiměřenosti, vyjádřených v § 8 odst. 6 zákona o pozemkových úpravách (nyní § 10 zákona) ve spojení s § 12 nařízení vlády č. 4/2000 Sb., neměli být zasaženi na svých právech podstatným způsobem, neboť i k jejich prospěchu byly pozemkové úpravy plánovány a provedeny. I těmto vlastníkům má realizace pozemkových úprav přinést užitek, byť se sami můžou cítit poškozeni a znevýhodněni. Podmínky k racionálnímu hospodaření je třeba též posuzovat nejen z hlediska jednotlivých vlastníků, ale též k celku a ke všem vlastníkům. Nelze je posuzovat zcela jednotlivě a individuálně; racionálnější hospodaření, i s ohledem na zmíněný veřejný zájem, musí být většinové.“ (viz rozsudek NSS ze dne 21. 3. 2007, č. j. 5 A 27/2002 - 86, poznámky vložil nyní NSS).

[20] K nespokojenosti vlastníků dotčených pozemků s výslednou podobou náhradních pozemků lze též odkázat na rozsudek ze dne 7. 4. 2016, č. j. 5 As 127/2014 - 57, kde Nejvyšší správní soud zdůraznil, že rozhodující je dodržení kritérií přiměřenosti dle § 10 zákona o pozemkových úpravách, při jejichž dodržení nelze konstatovat, že by došlo k porušení práv vlastníků. Toliko subjektivní nesouhlas vlastníků s věcným uspořádáním nemovitostí ve schváleném návrhu pozemkových úprav tak nemůže vést k závěru o nezákonnosti rozhodnutí o jejich schválení (srov. též rozsudek NSS ze dne 26. 4. 2018, č. j. 7 As 67/2018 - 55).

[21] Soudy nemohou přezkoumávat to, zda by bylo jiné řešení pro účastníky řízení ekonomicky či jinak výhodnější než druhé, neboť takové faktory nejsou zákonnými kritérii, která by musela být zohledněna při vyrovnání vstupních a výstupních nároků, resp. jsou promítnuta v kritériích přiměřenosti.

[22] Stěžovatelka na začátku správního řízení nesouhlasila s jakýmkoliv pozemkovými úpravami pozemků v jejím (spolu)vlastnictví. Na zaslané průběžné návrhy komplexních pozemkových úprav nereagovala. Námitky uplatnila až poslední den lhůty vůči poslední „variantě“ návrhu komplexních pozemkových úprav. V podání uvedla, že nesouhlasí s pozemkovými úpravami a s výměnou orné půdy za jiný druh pozemku, jakož i žádá o navrácení pozemku původní par. č. X. Správní orgán navrátil stěžovatelce požadovaný

pozemek a uvedl, že na LV č. X došlo ke zvýšení výměry orné půdy. V podáních došlých po zákonné lhůtě k podání námitek a připomínek se domáhala dalších konkrétních změn. Těmto správní orgán pro nedostatek státní půdy nevyhověl.

[23] Stěžovatelka se tak v zákonné lhůtě domáhala toliko navrácení pozemku původní parcelní č. a toho, aby nedocházelo ke směně orné půdy za jiný druh pozemku, a obecně nesouhlasila s návrhem komplexních pozemkových úprav. Požadovaný pozemek ji byl navrácen. Došlo k navýšení výměry orné půdy, přestože její část byla před návrhem pozemkových úprav vedena jako trvalý travní porost, a stěžovatelčin absolutní nesouhlas se promítl ve výsledku hlasování o návrhu komplexních pozemkových úprav.

[24] Další požadavky na konkrétní změny stěžovatelka uplatnila až po zákonné lhůtě a správní orgán I. stupně k nim nemohl dle § 11 odst. 1 poslední věta zákona o pozemkových úpravách přihlédnout.

[25] Stěžovatelka navíc vyjádřila subjektivní nesouhlas s návrhem komplexních pozemkových úprav (výměna kvalitní orné půdy za stráně a močály, odebrání orné půdy z nejlukrativnějšího pozemku apod.). V průběhu řízení nenamítala objektivní skutečnosti, které by mohly svědčit o tvrzeném znehodnocení pozemků (např. vadně stanovena cena či výměra pozemků, nedodržení účelu prováděných komplexních pozemkových úprav apod.). Kritéria přiměřenosti, která jsou pro posouzení zákonnosti pozemkových úprav stěžejní, byla dodržena, jak správně připomíná krajský soud a žalovaný. Jakékoliv objektivní znehodnocení pozemků by se zákonitě promítlo právě v rámci hodnocení kritérií přiměřenosti pozemkových úprav.

[26] Namítá-li stěžovatelka, že ačkoliv nesouhlasila s posouzením její námítky (navrácení pozemku původní parcelní č. X a odebrání téměř 7000 m² orné půdy), je nutné s ohledem na skutečnost, že se daná námitka poprvé objevila až v kasační stížnosti, tuto shledat nepřipustnou dle § 103 odst. 4 s. ř. s.

IV. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[27] Nejvyšší správní soud ze všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační námitky stěžovatelky nejsou důvodné, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[28] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

[29] Osoby zúčastněné na řízení mají podle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů řízení, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V tomto řízení však osobám zúčastněným na řízení I), II), III) a IV) žádné povinnosti uloženy nebyly, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. listopadu 2019

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu